

รายงานสรุปผลการอบรม
หัวข้อ “PDMO : Transforming into Data-Driven Organization”
ภายใต้โครงการจัดการความรู้เพื่อสร้างเครือข่ายในการทำงาน (KM Networking)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

กลุ่มตรวจสอบภายใน (กตส.) ได้ดำเนินโครงการจัดการความรู้เพื่อสร้างเครือข่ายในการทำงาน (KM Networking) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ครั้งที่ ๑ ในวันที่พุธที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๔ เวลา ๙.๐๐ – ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมวายุภักษ์ ๔ สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

หัวข้อการอบรม “PDMO : Transforming into Data-Driven Organization”

วัตถุประสงค์ของการอบรม เพื่อให้บุคลากร สบ. มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับกรอบแนวคิดและกระบวนการพัฒนาองค์กรเพื่อก้าวไปสู่องค์กรที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล (Data-Driven Organization) และสนับสนุนให้บุคลากร สบ. ตระหนักถึงความสำคัญและเกิดแนวความคิดในการบริหารจัดการข้อมูล และบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายในร่วมกัน เพื่อให้สามารถนำข้อมูล/สารสนเทศมาใช้ในกระบวนการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องขององค์กร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานยิ่งขึ้น รวมทั้งตอบสนองต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ขององค์กร

วิทยากร : นายราเชน พานิชย์ดี Data Solutions Consultant บริษัท มิลเลนเนียม บิสซิเนส โซลูชัน จำกัด

ผู้เข้าร่วมอบรม : ผู้บริหารและบุคลากร สบ. จำนวน ๕๕ คน

สาระสำคัญของการอบรม

๑. What Do We Mean by Data-Driven

วิทยากรได้กล่าวถึงความสำคัญของการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ โดยได้ยกตัวอย่าง เช่น เมืองบาร์เซโลนา ประเทศสเปน รัฐบาลได้นำข้อมูลที่ของประชากรที่อาศัยในเมืองมาวิเคราะห์และพัฒนาาระบบสาธารณสุขบุคคลและความปลอดภัยเพื่อใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น ๑) การใช้เซ็นเซอร์ตรวจจับผู้กระทำความผิดจากการขับรถยนต์ในความเร็วที่เกินกว่ากฎหมายกำหนด ๒) ระบบการค้นหาพื้นที่จอดรถที่ว่างเพื่อลดระยะเวลาบนท้องถนนและประหยัดน้ำมัน ๓) ระบบตรวจวัดค่าความเคลื่อนไหว เพื่อเปิด-ปิดไฟในพื้นที่สาธารณะโดยอัตโนมัติ เพื่อการประหยัดพลังงานและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

๒. ความหมายของ Data-Driven

การที่หน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนใช้ประโยชน์จากข้อมูล หรือนำข้อมูลต่างๆ (Big Data) มาวิเคราะห์ เชื่อมโยง พัฒนานวัตกรรม และใช้ในการตัดสินใจ เพื่อกำหนดเป้าหมายหรือนโยบายขององค์กรให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนหรือผู้บริโภค

๓. กรอบการพัฒนาองค์กรด้วย Data-Driven มีประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๓.๑ ตั้งคำถาม : ผู้บริหารจะต้องตั้งคำถามว่าจะดำเนินการพัฒนาองค์กรของตนเองให้ดีขึ้นได้อย่างไร หรือจะรักษาระดับองค์กรให้ดียิ่งขึ้นได้อย่างไร

๓.๒ จัดเก็บข้อมูล : ผู้บริหารต้องหาวิธีการในการพัฒนาองค์กร ซึ่งจะต้องมีการจัดเก็บข้อมูลอะไร เพื่อให้ได้ผลสำเร็จ เช่น การเก็บข้อมูลบุคลากรในองค์กร

๓.๓ วิเคราะห์ข้อมูล : นำข้อมูลที่จัดเก็บข้อมูลมาใช้วิเคราะห์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจพัฒนาองค์กรให้ดียิ่งขึ้น

๓.๔ สรุปข้อมูล : ณ ปัจจุบันมีโปรแกรม/ซอฟต์แวร์ต่างๆ หรือ Digital Tools ที่เป็นเครื่องมือในการช่วยวิเคราะห์และสรุปข้อมูลให้เป็นความรู้ (Insight ข้อมูลเชิงลึกขององค์กร)

๓.๕ การปฏิบัติ : เมื่อได้รับความรู้ (Insight ข้อมูลเชิงลึกขององค์กร) ขั้นตอนต่อไป คือ องค์กรต้องมีการประเมินและวัดผลว่า เมื่อนำความรู้ที่วิเคราะห์ได้ไปดำเนินการปฏิบัติแล้วส่งผลดีหรือไม่ดี และมีผลกระทบอย่างไร

๔. องค์ประกอบของ Data-Driven ประกอบด้วย Data Analytics การนำข้อมูลมาใช้วิเคราะห์เพื่อตัดสินใจ โดยใช้ Fact Base, Data Visualization การนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ แนวโน้ม และสามารถใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารได้, Privacy Protection ต้องคำนึงถึงการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล, Data Governance & Data Sharing ต้องมีธรรมาภิบาลข้อมูล โดยจัดแบ่งประเภทข้อมูล, Cyber Security ต้องคำนึงถึงความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์, Data Stewardship ต้องมีผู้รับผิดชอบด้านข้อมูล โดย IT ต้องเข้ามามีบทบาทในการเป็น Facilitator ในการดำเนินการ

๕. องค์ประกอบของ Data Governance

๕.๑ การกำหนดความรับผิดชอบ (Policy) องค์การเป็นเจ้าของข้อมูล แต่องค์กรต้องมีการแต่งตั้งหรือกำหนดอำนาจ หน้าที่ บทบาทของบุคลากรในองค์กรให้ดูแลข้อมูลต่างๆ เช่น การระบุผู้รับผิดชอบในกระบวนการนั้นๆ เป็นต้น

๕.๒ การเผยแพร่ (Stewardship & Ownership) การให้บริการทางด้านข้อมูล โดยองค์กรต้องมีการปรับปรุงการให้บริการให้ดียิ่งขึ้น โดยการนำข้อมูลทีวิเคราะห์เพื่อการให้บริการมาเชื่อมโยงข้อมูลของแต่ละหน่วยงานในองค์กรหรือระหว่างองค์กรเข้าด้วยกัน เพื่อลดการทำงานซ้ำซ้อนที่อาจก่อให้เกิดความผิดพลาด อันเนื่องมาจากข้อมูลไม่ได้มีการตรวจสอบให้เป็นปัจจุบัน และการเผยแพร่ของหน่วยงานภาครัฐนั้นต้องมีการกำหนดสิทธิ์การเข้าถึงข้อมูลในแต่ละชั้น เพื่อความปลอดภัยของข้อมูลภาครัฐ

๕.๓ การเปลี่ยนแปลง (Culture Change) องค์กรในปัจจุบันต้องมีการปรับรูปแบบขององค์กรให้เปลี่ยนแปลงวิธีคิด กระบวนการทำงานของบุคลากรในองค์กร โดยการเปลี่ยนแปลงนั้น ต้องให้ความสำคัญกับเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงานขึ้นไปถึงระดับผู้บริหารองค์กร เนื่องจากหากวิธีคิดและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการไม่ตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลจะส่งผลเสียหายแก่องค์กร

๕.๔ กลยุทธ์ (Strategy) มีการแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ ๑) กลยุทธ์ภายใน โดยองค์กรต้องมีการจัดระเบียบ แบบแผนคุ้มครองข้อมูลต่างๆ ขององค์กร เช่น ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลทางด้านบัญชี เป็นต้น โดยเฉพาะข้อมูลส่วนบุคคลนั้น หากมีการรั่วไหลหรือสูญหายจะมีผลกระทบต่อที่รุนแรง และ ๒) กลยุทธ์ภายนอก คือ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องทางกับข้อมูลส่วนบุคคล โดย ณ ปัจจุบัน จะมีการออกพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยจะประกาศ บังคับใช้ภายในวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๔

๕.๕ คุณธรรมและจริยธรรม (Principles & Ethics) องค์กรของภาครัฐ ต้องมีการปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม โดยเฉพาะการกระทำใดๆ ที่มีความเสี่ยงในการนำข้อมูลไปโอเมตริกซ์มาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ต่างๆ ตัวอย่างเช่น การส่งข้อมูลโฆษณาเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศแก่เด็กและเยาวชน เป็นต้น

๕.๖ การประเมินมูลค่าของข้อมูล (Data Valuation) ข้อมูลที่องค์กรดำเนินการจัดเก็บต้องเป็นข้อมูลที่สำคัญ มีประโยชน์ และเป็นข้อมูลที่สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาองค์กรต่อไปได้

๕.๗ การประเมินความสมบูรณ์ของข้อมูล (Data Maturity Assessment) ข้อมูลที่มีการจัดเก็บจะต้องให้ครบถ้วนและสมบูรณ์ เพื่อความสะดวกในการนำข้อมูลมาวิเคราะห์

๕.๘ การกำกับดูแลข้อมูล (Data Classification) ต้องมีการกำหนดบทบาท หน้าที่ ให้แก่เจ้าหน้าที่ในการกำกับดูแลข้อมูลให้เหมาะสมกับประเภทของข้อมูล เช่น ข้อมูลส่วนบุคคล เชื้อชาติ ศาสนา หรือข้อมูลที่มีความจำเพาะควรมีการกำกับดูแลอย่างดี เนื่องจากหากข้อมูลรั่วไหลจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือขององค์กร เป็นต้น

ทั้งนี้ ได้ระบุประเด็นสำคัญของ Data Governance ไว้ ๒ ประเด็น คือ

๑) Data Ownership ต้องกำหนดผู้รับผิดชอบข้อมูล/เป็นเจ้าของข้อมูลในองค์กรที่ชัดเจน โดยอาจกำหนดให้คนจัดการข้อมูลเป็นเจ้าของข้อมูลก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายของแต่ละองค์กร รวมทั้งจะต้องสร้างวัฒนธรรมในองค์กรว่า ข้อมูลในองค์กรมีไว้เพื่อการแบ่งปันและแลกเปลี่ยน (Sharing)

๒) Service-Orientation Architecture กำหนดลำดับชั้นของการเข้าถึงข้อมูล

๖. Personal Data Protection Act (PDPA) ประกอบด้วย

๖.๑ Data Controller (หน่วยงานเจ้าของข้อมูล) องค์กรที่ดำเนินการเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายในนามของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลโดยที่บุคคลดังกล่าวไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลนั้น มีหน้าที่ (Responsibility) และความรับผิดชอบ (Accountability) ที่จะต้องดำเนินการตาม PDPA

๖.๒ Data Processor บุคคลที่มีอำนาจและหน้าที่ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล การใช้หรือการเปิดเผยไฟล์ข้อมูลส่วนบุคคล

๖.๓ Personal Data (ข้อมูลส่วนบุคคล) ข้อมูลใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรในองค์กรซึ่งเป็นข้อมูลที่สามารถระบุตัวตนของบุคคลดังกล่าวได้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

๖.๔ Sensitive Data (ข้อมูลจำเพาะ) ข้อมูลส่วนบุคคลใดๆ ที่เจาะจงเกี่ยวข้องกับเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ลัทธิ ความเชื่อทางศาสนาหรือปรัชญาพฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ข้อมูลไบโอเมตริกซ์หรือข้อมูลใดๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อบุคลากรดังกล่าวที่กำหนดโดย PDPA

๗. Principle of Privacy by Design

๗.๑ Proactive not Reactive (ความมั่นคงเชิงรุก) การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยมีกำหนดกระบวนการออกเป็นวิธีการเชิงรุก ไม่ใช่เชิงรับหรือเน้นป้องกัน โดยจะไม่ปล่อยให้เกิดปัญหาขึ้นก่อน ทั้งนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์หรือความเสี่ยงที่จะเกิดละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

๗.๒ Privacy as the Default (ความเป็นส่วนตัวเป็นที่ตั้ง) เป็นการออกแบบให้กระบวนการขององค์กรมีความสามารถในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยอัตโนมัติ เช่น การสมัครเป็นสมาชิกเว็บไซต์จะต้องสามารถเลือกได้ว่าจะยินยอมให้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ และยินยอมให้นำข้อมูลไปประมวลผลหรือไม่ โดยกำหนดให้มีช่องเลือกว่ายินยอมหรือไม่ยินยอม หากไม่เลือกก็หมายถึงว่าไม่ยินยอมโดยอัตโนมัติ

๗.๓ Privacy Embedded (ความเป็นส่วนตัวที่ผสมผสานเข้ากับองค์กร) เป็นการนำหลักการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลผสมผสานเข้ากับกระบวนการขององค์กร ซึ่งจะทำให้การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกลายเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของทุกการออกแบบ เช่น การจัดเก็บเฉพาะข้อมูลที่จำเป็น เป็นต้น

๗.๔ Full Functionality (ใช้งานเต็มรูปแบบ) เจ้าของข้อมูลสามารถที่จะปฏิเสธการให้ข้อมูลกับผู้ให้บริการได้ แต่ยังสามารถใช้งานบริการได้เหมือนเดิม ห้ามบังคับให้เจ้าของข้อมูลให้ข้อมูลกับผู้ให้บริการ โดยใช้คุณสมบัติบางประการของบริการเป็นตัวประกัน เช่น หากเจ้าของข้อมูลปฏิเสธการให้ตำแหน่งปัจจุบันในโทรศัพท์มือถือ Google Map ก็ยังให้บริการแผนที่ได้เหมือนเดิม เพียงแค่ผู้ใช้ต้องพิมพ์ระบุตำแหน่งปัจจุบันเองเท่านั้น เป็นต้น

๗.๕ End-to-End Security (ความปลอดภัยของแต่ละขั้นตอน) ต้องมีการกำกับดูแลในข้อมูลส่วนบุคคล ตั้งแต่ขั้นตอนการรวบรวม จัดเก็บ ประมวลผล ซึ่งโดยทั่วไปอาจจะใช้การเข้ารหัสข้อมูล และการพิสูจน์ตัวตนก่อนเข้าถึงข้อมูลร่วมในทุกขั้นตอน และรวมถึงการรวบรวมข้อมูลจะต้องมีพื้นฐานทางกฎหมายที่ถูกต้อง และเมื่อหลังจากนำมาประมวลผลแล้ว ควรมีการทำลายตามที่ได้กำหนดไว้ในนโยบายการจัดเก็บข้อมูลหรือตามกฎหมายด้วย

๗.๖ Visibility and Transparency (การมองเห็นและความโปร่งใส) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลควรจะได้รับรู้รับทราบว่า องค์กรมีการจัดการกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของตนอย่างไร และองค์กรจะต้องเปิดเผยและสื่อสารให้เจ้าของข้อมูลได้รับรู้ผ่านนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

๗.๗ Respect for User Privacy (เคารพความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้) การออกแบบไม่ว่าจะเป็นบริการหรือผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการทางธุรกิจ จะต้องยึดถือให้เจ้าของข้อมูลเป็นศูนย์กลาง โดยให้ความสำคัญกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลเป็นสำคัญอันดับแรก เช่น ต้องคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอย่างอัตโนมัติ หรือมีการแจ้งเตือนที่เหมาะสม เป็นต้น

๘. แนวคิด DIKW PYRAMID

๘.๑ Data : ข้อมูลที่กระจัดกระจายอยู่ทั่วไป ยังไม่มีการจัดเป็นกลุ่มหรือหมวดหมู่

๘.๒ Information : การนำข้อมูลมาจัดเก็บในรูปแบบระบบหรือกลุ่มก่อนความรู้ ทำให้สามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์เพื่อพัฒนาต่อได้

๘.๓ Knowledge : ข้อมูลที่ได้รับจากการรวบรวมข้อมูลที่กระจัดกระจายให้เป็นระบบ โดยสามารถนำข้อมูลที่ได้มาช่วยในการวิเคราะห์ คำนวณสิ่งต่างๆ เพื่อให้เกิดนวัตกรรมต่างๆ ที่จะช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่หน่วยงานหรือองค์กรต้องการ

๘.๔ Wisdom : การนำนวัตกรรมที่ได้ มาช่วยในการวิเคราะห์ พยากรณ์สิ่งต่างๆ เจาะลึกตัวแปรต้นตัวแปรตาม เพื่อหาเหตุและผลของเป้าหมายที่องค์กรตั้งไว้และให้เข้าใจถึงขั้นตอน กลไก ผลกระทบที่มีความสำคัญต่อเป้าหมายนั้นๆ ขององค์กร

๘.๕ Decision: การเลือกใช้นวัตกรรมที่วิเคราะห์ได้มาช่วยในการพัฒนาองค์กร

๙. Transactional data คือ ข้อมูลที่เป็นรายละเอียดสิ่งต่างๆ โดยสามารถแบ่งออกได้ ดังนี้

๙.๑ Demographic Data คือ ข้อมูลทางประชากร ประกอบด้วยตัวแปรที่แสดงถึงลักษณะเฉพาะของประชากร เช่น เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ เป็นต้น

๙.๒ Firmographic Data คือ ประเภทของกลุ่มธุรกิจ องค์กรทุนจดทะเบียน

๙.๓ Technographic คือ วิธีการติดต่อสื่อสารของประชาชน หรือองค์กรต่างๆ

๙.๔ Chronograph คือ การติดตามบุคคลต่างๆ เช่น การใช้แอปพลิเคชันไทยชนะในการป้องกันเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

๙.๕ Quantitative คือ ข้อมูลเชิงปริมาณ เช่น การเก็บข้อมูลการเข้าเว็บไซต์ของประชาชน การเลือกอ่านหัวข้อในเว็บไซต์ของส่วนงานราชการ เป็นต้น

๑๐. Data Project Lifecycle ประกอบด้วย

๑๐.๑ Sensing หมายถึง การระบุแหล่งข้อมูลที่มาสำหรับข้อมูลโครงการต่างๆ เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพของข้อมูล

๑๐.๒ Collection หมายถึง ข้อมูลที่มีคุณภาพที่สามารถนำมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรได้

๑๐.๓ Wrangling หมายถึง การแปลงข้อมูลดิบให้อยู่ในรูปแบบข้อมูลที่เป็นหมวดหมู่ เพื่อใช้ในกระบวนการต่างๆ โดยข้อมูลที่ไม่จำเป็นจะถูกนำกลับไปจัดโครงสร้างข้อมูลใหม่สำหรับการวิเคราะห์ในอนาคต

๑๐.๔ Analysis หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับเพื่อคำนวณค่าต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

๑๐.๕ Storage หมายถึง การจัดเก็บข้อมูลให้มีความปลอดภัย

๑๑. Values

๑๑.๑ Standard reports หมายถึง การทำรายงานของหน่วยงานราชการให้เป็นมาตรฐานเป็นรายงานที่หน่วยงานทุกหน่วยงานของรัฐสามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินงานได้ เช่น กำหนดค่าเงินในรายงานกำหนดรูปแบบการเขียนรายงาน

๑๑.๒ Ad hoc reports หมายถึง รายงานที่มีความเจาะจง เช่น ข้อมูล A เทียบข้อมูล B มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร เป็นต้น

๑๑.๓ Alerts หมายถึง มีการแจ้งเตือนหากเกิดปัญหาเกี่ยวกับข้อบกพร่องของข้อมูล

๑๑.๔ Statistical analysis หมายถึง การวิเคราะห์เชิงสถิติ เพื่อหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น

๑๑.๕ Forecasting หมายถึง สามารถกำหนดทิศทางในการเดินขององค์กร ให้มีความถูกต้องและเหมาะสม

๑๑.๖ Predictive modeling หมายถึง สามารถวิเคราะห์ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อหลีกเลี่ยงได้

๑๑.๗ Optimization หมายถึง การปรับปรุงกระบวนการเพื่อกำหนดทิศทางและหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อให้องค์กรมีประสิทธิภาพในการทำงานสูงที่สุด

๑๒. Q&A

Q : ผู้เข้ารับการอบรม (นางสาววรารมณ ปัญญศิริ) สอบถามว่า ปัจจุบัน สบน. อยู่ระหว่างการจัดทำ Data Governance จึงขอทราบข้อดี-ข้อเสียระหว่างการจ้างที่ปรึกษาดำเนินการหรือการที่หน่วยงานของรัฐดำเนินการเอง

A : วิทยากรตอบคำถามว่า หากหน่วยงานภาครัฐมีความพร้อมในการจัดทำ Data Governance การดำเนินการเองจะเหมาะสมที่สุด เพราะหน่วยงานจะมีความเข้าใจในบริบทและภารกิจของหน่วยงานมากที่สุด ในขณะที่การจ้างที่ปรึกษาจะมีข้อดี คือ ความเชี่ยวชาญและ Best Practice ที่จะทำให้การจัดทำ Data Governance ดำเนินการได้เร็วกว่าหน่วยงานภาครัฐดำเนินการเอง
